

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 43811
Nom: Gestió de sòls i sediments contaminats
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2250 - Màster Univesitari en Enginyeria Ambiental	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2250 - Màster Univesitari en Enginyeria Ambiental	Gestió de sòls i sediments contaminats	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

RIBES BERTOMEU JOSEP

RESUM

Professors UPV: María Pachés Giner.

L'assignatura "Gestió de sòls i sediments contaminats" és una assignatura obligatòria que s'imparteix en el segon semestre del màster en Enginyeria Ambiental. Aquesta assignatura es divideix en dues parts fonamentals, en funció del medi en què es troba la contaminació: sòls i sediments.

En la primera part, corresponent a la "gestió de sòls contaminats" es pretén que l'estudiant adquirisca els coneixements bàsics sobre la problemàtica dels sòls contaminats i els mecanismes associats a la contaminació d'aigües subterrànies. Per a això, s'aborden aspectes generals sobre formació, degradació, contaminació i caracterització de sòls contaminats, incloent l'establiment de criteris de qualitat del sòl sobre la base de l'anàlisi de riscos ambientals. Finalment s'aprofundeix en l'estudi dels sistemes de tractament de sòls contaminats i d'aigües subterrànies contaminades, i es realitzen casos pràctics de disseny bàsic d'instal·lacions de tractament.

En la segona part de l'assignatura, corresponent a la "gestió de sediments" es pretén que l'alumne adquirisca els coneixements bàsics sobre els problemes de contaminació de sediments en el medi natural

i aprofundisca en la modelatge matemàtic dels processos en els sediments i l'intercanvi amb la columna d'aigua.

Aquesta part de l'assignatura es planteja com una ampliació de l'assignatura Transports de contaminants en el medi natural, amb la qual comparteix un plantejament basat en el desenvolupament i l'aplicació de models matemàtics. En aquest cas és d'interacció aigua-sediments.

A l'hora de cursar aquesta assignatura, l'estudiant/a farà ús dels coneixements bàsics adquirits en les matèries Avaluació de la qualitat ambiental i Transports de contaminants en el medi natural, fonamentalment en la seua part relativa a sòls, aigües subterrànies i sediments.

El professional de l'enginyeria ambiental ha de donar resposta als diversos problemes de degradació del medi ambient que esdevenen en l'actualitat. Entre aquests problemes la degradació i contaminació dels sòls i sediments representa una amenaça ambiental que requereix ser abordada. Aquesta assignatura proporciona els coneixements necessaris per a l'anàlisi i diagnòstic de la contaminació de sòls i sediments, així com l'anàlisi de riscos ambientals.

Està altament relacionada amb les següents assignatures del màster: Avaluació de la Qualitat Ambiental, Gestió i tractament de residus i Transport de contaminants en el medi natural.

uació de la Qualitat Ambiental, Gestió i tractament de residus i Transport de contaminants en el medi natural.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No shan especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis. Es recomana coneixements de les assignatures
Avaluació de la qualitat ambiental
Transport de contaminants en el medi natural

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2250 - Màster Univesitari en Enginyeria Ambiental

Aplicar dissenys d'enginyeria ambiental per a produir solucions que satisfacen necessitats específiques atesa la salut pública, seguretat i benestar, així com a factors globals, culturals, socials, ambientals i econòmics.

Aplicar eines per a l'avaluació i gestió ambiental incloent avaluació d'impactes ambientals i avaluació de riscos ambientals.

Aplicar mesures per a la prevenció de la contaminació i la recuperació, protecció i millora de la qualitat ambiental.

Avaluar de manera integral la qualitat ambiental del sòl.

Caracteritzar les emissions al sòl.

Desenvolupar i aplicar models matemàtics per a la simulació, optimització o control de processos en l'àmbit de l'Enginyeria Ambiental.

Desenvolupar solucions ambientals sota els principis de l'economia circular i els objectius de desenvolupament sostenible.

Gestionar i operar sistemes de tractament i/o depuració en l'àmbit de l'enginyeria ambiental.

Identificar, formular i resoldre problemes complexos d'enginyeria ambiental aplicant principis d'enginyeria, ciències i matemàtiques.

Interpretar i aplicar la legislació ambiental a nivell nacional i internacional, adequant les solucions ambientals a aquesta normativa.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autòdrida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Reconèixer les responsabilitats ètiques i professionals en l'àmbit d'enginyeria ambiental i fer judicis informats considerant l'impacte de les solucions d'enginyeria en contextos globals, econòmics, ambientals i socials.

Treballar eficaçment en un equip amb lideratge en un entorn col·laboratiu i inclusiu, establint metes, planificant tasques i complint objectius.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Actuació en sòls contaminats: investigació de la contaminació del sòl

Tema 1.- Introducció. Fonts de contaminació de sòls i aigües subterrànies. Tipus de contaminants presents al sòl. Mecanismes de contaminació. Interaccions contaminants-sòl. Transformació de contaminants.

Tema 2.- Marc legal. Activitats potencialment contaminants del sòl. Establiment de criteris de qualitat dun sòl. Protocols d'actuació en sòls contaminats.

Tema 3.- Exploració de sòls contaminats: mostreig i caracterització de l'emplaçament.

Tema 4.- Anàlisi quantitativa de riscos. Aplicació de eines predictives: modelatge de la contaminació de sòls i aigües subterrànies.

2. Sistemes de tractament i recuperació de sòls contaminats

Tema 5.- Tècniques de confinament i contenció: barreres; vitrificació in situ; estabilització solidificació.

Tema 6.- Tractaments tèrmics: desorció tèrmica.

Tema 7.- Tècniques d'extracció de contaminants: extracció de vapor; rentat de sòls in situ i ex situ; extracció amb dissolvents; sistemes de bombament i tractament d'aigües subterrànies.

Tema 8.- Eliminació de contaminants al sòl I: oxidació química; deshalogenació; tractaments electroquímics; barreres reactives permeables.

Tema 9.- Eliminació de contaminants al sòl II: tractaments biològics (bioremediació i fitoremediació). Atenuació natural de sòls contaminats.

Tema 10.- Classificació dels sistemes de tractament. Avaluació i selecció d'alternatives. Combinació de tecnologies de tractament. Consideracions tècniques i econòmiques.

3. Exemples de projectes de recuperació: casos pràctics

Tema 11.- Recuperació d'antics abocadors. Recuperació de sòls contaminats per abocaments accidentals. Recuperació de sòls industrials. Recuperació en activitats mineres. Tractament de sòls afectats per marees negres.

4. Introducció. Propietats dels sediments

Transport de sediments. Equacions del balanç de matèria. Processos de difusió. Esquemes bàsics de modelatge de sediments

Tema 12.- Marc legislatiu en contaminació de sediments. Implicacions dels sediments en la qualitat de les aigües. Problemàtica de gestió. Tècniques de mostreig i conservació de mostres.

Tema 13.- Caracterització dels sediments: granulometria, humitat, densitat, porositat, matèria orgànica. Transport i sedimentació de sòlids suspesos.

Tema 14.- Aproximacions a la modelització del flux d'oxigen, nutrients: flux constant en estat estacionari, models de dues capes, aproximacions en estats transitoris.

Tema 13.- Caracterització dels sediments: granulometria, humitat, densitat, porositat, matèria orgànica. Transport i sedimentació de sòlids suspesos.

Tema 14.- Aproximacions a la modelització del flux d'oxigen, nutrients: flux constant en estat estacionari, models de dues capes, aproximacions en estats transitoris.

5. Oxigen: demanda doxygen des dels sediments, sulfurs i metà

Tema 15.- Diagènesi de la matèria orgànica.

Tema 16.- Modelització de processos anòxics en el sediment. El paper dels sulfurs. Producció de metà. Models de demanda doxygen.

6. Nutrients: amoni, nitrats i fòsfor

Tema 17.- Fluxos d'amoni i nitrats. Nitrificació i desnitrificació.

Tema 18.- Modelització del fòsfor. Flux dinorgànic. Processos de equilibri.

7. Extracció i gestió dels sediments

Tema 19.- Extracció de sediments: tècniques habituals, tècniques avançades. Gestió posterior: normativa aplicable.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Treball en grup	5,00
Teoria-Pràctiques	4,00
Teoria	25,00
Pràctiques a l'aula	16,00
Aula informàtica	10,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	6,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	34,00
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Les activitats formatives es desenvolupen d'acord amb la distribució següent:

· Activitats teòriques.

Descripció: En les classes teòriques es desenvolupen els temes proporcionant una visió global i integradora, s'analitzen amb major detall els aspectes clau i de major complexitat, i es fomenta, en tot moment, la participació de l'estudiant/a.

· Activitats pràctiques.

Descripció: Complementen les activitats teòriques amb l'objectiu d'aplicar els conceptes bàsics i ampliar-los amb el coneixement i l'experiència que vagen adquirint durant la realització dels treballs proposats. Comprenen els tipus següents d'activitats presencials:

- Classes de problemes i qüestions en aula
- Sessions de discussió i resolució de problemes i exercicis prèviament treballats per els/les estudiants/es
- Pràctiques informàtiques de maneig de software específic
  - Presentacions orals
  - Tutories programades (individualitzades o en grup)

· Treball personal de l'estudiant.

Descripció: Realització (fora de l'aula) de treballs monogràfics, cerca bibliogràfica dirigida, qüestions i problemes, així com la preparació de classes i exàmens (estudi). Aquesta tasca es fa de manera individual i intenta potenciar el treball autònom.

· Treball en petits grups.

Descripció: Realització per petits grups d'estudiants (2-4) de treballs, qüestions, problemes fora de l'aula. Aquesta tasca complementa el treball individual i fomenta la capacitat d'integració en grups de treball.

· Avaluació.

Descripció: Realització de qüestionaris individuals d'avaluació a l'aula amb la presència del professor/a.

S'haurà d'utilitzar la plataforma d'e-learning (Aula Virtual de la Universitat de València i/o PoliformaT de la Universitat Politècnica de València) com a suport de comunicació amb l'alumnat. A través d'aquesta plataforma es té accés al material didàctic utilitzat a classe, així com als problemes i exercicis que cal resoldre.

idàctic utilitzat a classe, així com als problemes i exercicis que cal resoldre.

AVALUACIÓ

L'avaluació és única i consisteix en cinc parts:

1 - Prova escrita de resposta oberta (preguntes a desenvolupar) i qüestions pràctiques amb una duració de 2h. Es realitza el dia assignat en el calendari d'exàmens. El percentatge de pes sobre la nota final és del 40%. La nota mínima que s'haurà d'obtenir per a fer una mitjana d'amb la resta d'actes d'avaluació és 4. El nombre de preguntes i la seua valoració estan ponderades als crèdits de cadascuna de les dues parts de l'assignatura: 75% sòls, 25% sediments.

2. Prova escrita objectiva tipus test. Duració de 30 minuts. 10% de la nota final. Es realitza el dia assignat en el calendari d'exàmens.

3. Treball acadèmic de grup relacionat amb un cas real de gestió de sòls contaminats. El percentatge de pes sobre la nota final és del 22,5%.

4. Resolució d'un exercici individual sobre fluxos des del sediment. se lliurament abans de la realització de l'examen final. El percentatge de pes sobre la nota final és del 12,5%.

5. Una part pràctica basada en la participació activa dels alumnes en les activitats presencials i els problemes realitzats al llarg del curs. El percentatge de pes sobre la nota final és del 15%.

Aquells estudiants que no hagen aconseguit la nota mínima exigida en els actes d'avaluació 1 i 2 disposaran d'un examen de recuperació de les mateixes característiques i per a l'acte 3 un nou lliurament del treball.

La còpia o plagi manifest de qualsevol activitat que forma part de l'avaluació suposarà la impossibilitat de superar l'assignatura, sotmetent-se seguidament als procediments disciplinaris oportuns indicats en el **PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT PRÀCTIQUES FRAUDULENTES A LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA ([ACGUV 123/2020](#))**.

Requisits d'assistència

Activitat: Pràctica Informàtica - Absència màxima: 0% - Observacions: Assistència obligatòria

BIBLIOGRAFIA

- **Básicas:**

A) Suelos:

- Lagrega M.D., Buckingham P.L., Evans J.C. Gestión de residuos tóxicos. Tratamiento, eliminación y recuperación de suelos. McGraw-Hill/Interamericana de España Madrid (1996).
- Mirsal I.A. Soil Pollution. Origin, Monitoring & Remediation. Springer-Verlag. Berlin Heidelberg (2004).
- Nyer Evan K. In situ treatment technology. Lewis Publishers (2001) Porta J., Lopez-Acevedo M., Roquero C. Edafología para la agricultura y el medio ambiente. Mundi-Prensa Madrid (2003).
- Suthersan Suthan S. Remediation engineering: design concepts. CRC-Lewis Publishers, (1997)
- Wong J., Lim C.H., Nolen G.L. Design of remediation systems. CRC/Lewis Publishers (1997)

B) Sedimentos:

- EPA (2001). Methods for Collection, Storage and Manipulation of Sediments for Chemical and Toxicological Analyses: Technical Manual. Office of Water and Technology. U.S. Environmental Protection Agency, Washington D.C. EPA-823-B-01-002.
- Chapra, S.C. (1997). Surface Water Quality Modelling. Mc-Graw Hill. New York.
- Di Toro, D. (2001). Sediment Flux Modeling. John Wiley & Sons, Inc., Wiley-Interscience. New York (USA).
- Erosion and sediment pollution control, Beasley, R.P.
- Programas de gestión de sedimentos contaminados : ejemplo de aplicación en el Estado de Washington (EE.UU.), Llanso, Roberto

Complementarias:

A) Suelos:

- Salomons W., Förstner U., Mader P. (Eds.). Heavy Metals. Problems and Solutions. Springer-Verlag Berlin Heidelberg (1995).
- Levin M., Gealt M.A. Biotratamiento de residuos tóxicos y peligrosos. McGraw-Hill/Interamericana de España Madrid (1997).
- Wise D.L., Trantolo D.J. Remediation of hazardous waste contaminated soils. Marcel Dekker, New York (1994).
- Kobus H., Barczewski B., Koschitzky H.P. (Eds). Groundwater and Subsurface Remediation. Research Strategies for In-situ Technologies. Springer-Verlag Berlin Heidelberg (1996).
- Barrettino D., Loredo J., Pendás F. (eds.) Acidificación de suelos y aguas: problemas y soluciones Instituto Geológico y Minero de España Madrid (2005).

B) Sedimentos:

- EPA (2000). Bioaccumulation testing and interpretation for the purpose of sediment quality assessment. Status and needs. Office of Water. Office of Solid Waste.. U.S. Environmental Protection Agency, Washington D.C. EPA-823-R-00-001.